NAS en de LIFE-IP aanvraag NL-NASCCELERATE

Maandag 10 december 2018

Jeroen van Leuken (RIVM), Coördinator LIFE-IP aanvraag

Doelstelling van LIFE IP

Leer- en faciliteermechanisme organiseren zodat belangrijke knelpunten in de uitvoering van de NAS weggenomen worden door middel van de LIFE-IP subsidie.

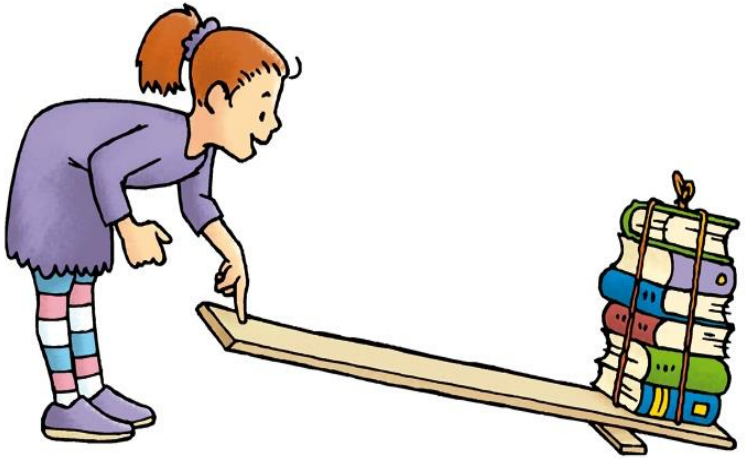

NAS: uit te voeren strategie voor LIFE-aanvraag

- Voorstel namens lidstaat
- NAS is onderliggende strategie
- Min. IenW coördinator

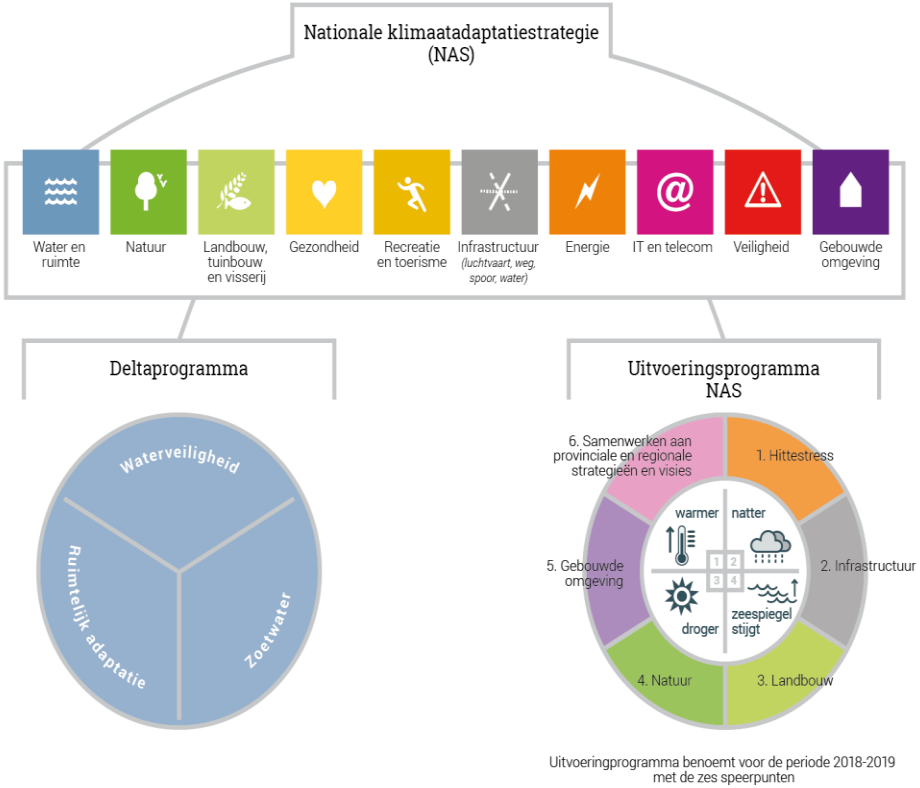

NL-NASCCELERATE

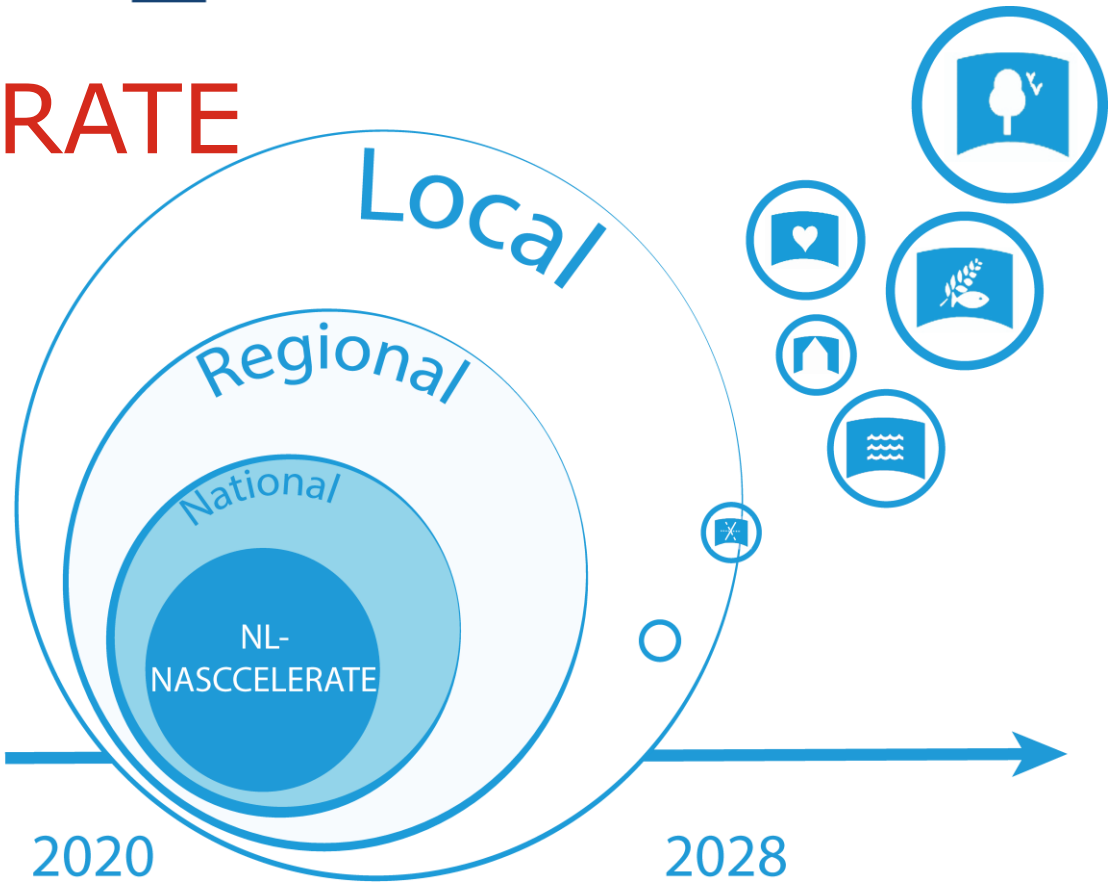

Netherlands **N**ational
Adaptation **S**trategy
on **C**limate **C**hang**e**,
to **L**ocal N**e**twor**k**s
Accelerating

Clima**te** Resilience

Proces

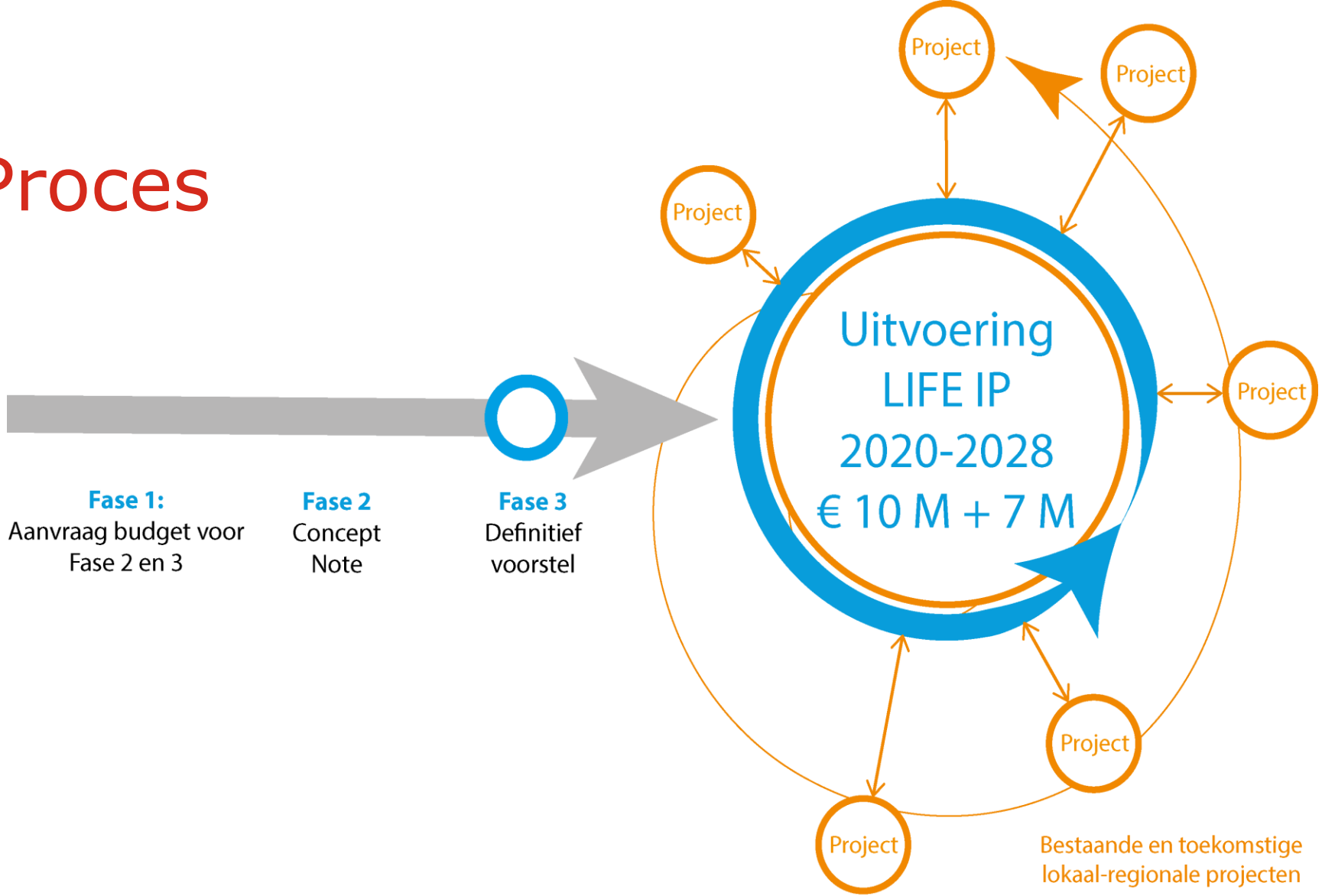
Fase 1:
Aanvraag budget voor
Fase 2 en 3
Fase 2
Concept
Note
Fase 3
Definitief
voorstel
Uitvoering
LIFE IP
2020-2028
€ 10 M + 7 M
Project
Project
Project
Project
Project
Project
Project
Bestaande en toekomstige
lokaal-regionale projecten

Werkatelier 7 juni

Doelstellingen NL-NASCCELERATE

Algemeen doel

Het **versnellen en stimuleren** van de implementatie van de NAS op lokaal, regionaal en nationaal niveau om zodoende het hoofd te kunnen bieden aan de effecten van klimaatveranderingen ten behoeve van een:

- goede kwaliteit van leven
- goede kwaliteit van de leefomgeving
- stabiele economie.

Programmadoel

Het ontwikkelen van producten die erop gericht zijn **barrières** weg te nemen en/of een **hefboomwerking** te hebben in projecten, programma's en regio's ten aanzien van de volgende fase van implementatie van de NAS.

Hierbij zullen lokale en regionale overheden **samenwerken** met burgers, maatschappelijke en private organisaties, waarbij zij worden **gefaciliteerd** door de nationale overheden en kennisinstellingen waar wenselijk en mogelijk.

NL-NASCCELERATE: 5 Hoofdknelpunten

[1 - KENNIS] Kennis en kunde over de effecten van klimaatverandering en de effecten/effectiviteit van klimaatadaptatiemaatregelen zijn **onvoldoende toegankelijk, begrijpelijk of beschikbaar** voor decentrale actoren

[2 - AGENDA-SETTING] Klimaatadaptatie krijgt **onvoldoende aandacht** op de bestuurlijke agenda's doordat het een langetermijn-agenda betreft

[3 - URGENTIE] Er is een **groot verschil in urgentiebesef** tussen verschillende sectoren, partijen, regio's en tussen publieke en private actoren, en daarmee in de aanpak van klimaatadaptatie

[4 - EIGENAARSCHAP] De **aanpak** van klimaatadaptatie is op alle niveaus te **verkokerd**, zowel binnen als tussen overheden en andere actoren, en bemoeilijkt daardoor een integrale aanpak

[5 - FINANCIERING] Klimaatadaptatie kan gepaard gaan met **hoge investeringen**.

[1 - KENNIS]

KNELPUNT:
Kennis en kunde over de effecten van klimaatverandering en de effecten/effectiviteit van klimaatadaptatiemaatregelen zijn **onvoldoende toegankelijk, begrijpelijk of beschikbaar** voor decentrale actoren

ACTIES

- ❑ Gezamenlijke, cross-sectorale kennisimplementatiestrategie
- ❑ Integraal kennisplatform voor lokaal beleid en praktijk
- ❑ Verdere ontwikkeling van de klimaatstresstest
- ❑ Ontwikkeling van indicatoren voor effectiviteit/monitoring van beleid

[2 – AGENDA SETTING]

KNELPUNT
Klimaatadaptatie krijgt **onvoldoende aandacht** op de bestuurlijke agenda's doordat het een langetermijn-agenda betreft

ACTIES

- ❑ Evidence-based strategie voor klimaatadaptatie agenda-setting (lokaal/regionaal)
- ❑ Ontwikkelen van synergiemechanismen met andere grote opgaven (bijv. Energietransitie, klimaatmitigatie, duurzame landbouw, gezonde leefomgeving, woonopgave, biodiversiteit, etc.)

[3 – URGENTIE]

KNELPUNT
Er is een **groot verschil in urgentiebesef** tussen verschillende sectoren, partijen, regio's en tussen publieke en private actoren, en daarmee in de aanpak van klimaatadaptatie

ACTIES

- ❑ Ontwikkelen klimaatadaptatiedeals binnen de NAS-sectoren
- ❑ Stimuleren van het ontwikkelen van regionale en lokale adaptatiestrategieën
- ❑ Ontwikkelen van een referentiekader van regelgeving
- ❑ Stimuleren van capaciteitsopbouw
- ❑ Mobiliseren van burgers en private partijen.

[4 – EIGENAARSCHAP]

KNELPUNT
De **aanpak** van klimaatadaptatie is op alle niveaus te **verkokerd**, zowel binnen als tussen overheden en andere actoren, en bemoeilijkt daardoor een integrale aanpak

ACTIES

- ❑ Ontwikkelen van cross-sectorale en multidisciplinaire samenwerkingsverbanden/netwerken
- ❑ Creëren van een beoordelingsmechanisme/-kader voor het toetsen van de integraliteit van projecten

[5 – FINANCIERING]

KNELPUNT
Klimaatadaptatie kan gepaard gaan met **hoge investeringen**.

ACTIES

- ❑ Economische waarde van klimaatadaptatie sector-specifiek kwantificeren
- ❑ Ontwikkelen van business modellen t.b.v. Private investeringen op klimaatadaptatie

Partners (concept)

Rijksoverheid
Min. IenW
Min. LNV

Provincies
Noord-Brabant
Overijssel
Zuid-Holland

Gemeenten
Amsterdam (Waternet)
Apeldoorn
Arnhem
Breda
Dordrecht
Gouda
Groningen
Rotterdam (afd. GGD)

Waterschappen
Aa en Maas
Rijnland
Vallei en Veluwe

GGD
Gelderland-Midden
Regio Utrecht

Veiligheidsregio
Utrecht

Kennisinstellingen
Rijkswaterstaat
KNMI
Deltares
RIVM
Van Hall Larenstein
WUR

Stichtingen
LTO
Climate Campus
Natuur & Milieu Overijssel
Holland Rijnland

NATIONAL LEVEL

- Citydeal Climate Adaptation
- Deltaplan Spatial Adaptation
- Delta Programme Agricultural Water Management
- Green Deal Green Roofs
- Implementation Programme Soil & Underground
- Network Climate Adaptation in Dutch Cities
- National Knowledge and Innovation Programme on Water and Climate (NKWK)
- Operatie Steenbreek
- Platform Samen Klimaatbestendig
- Programmatic Approach Ecology of Large Waters

Proces

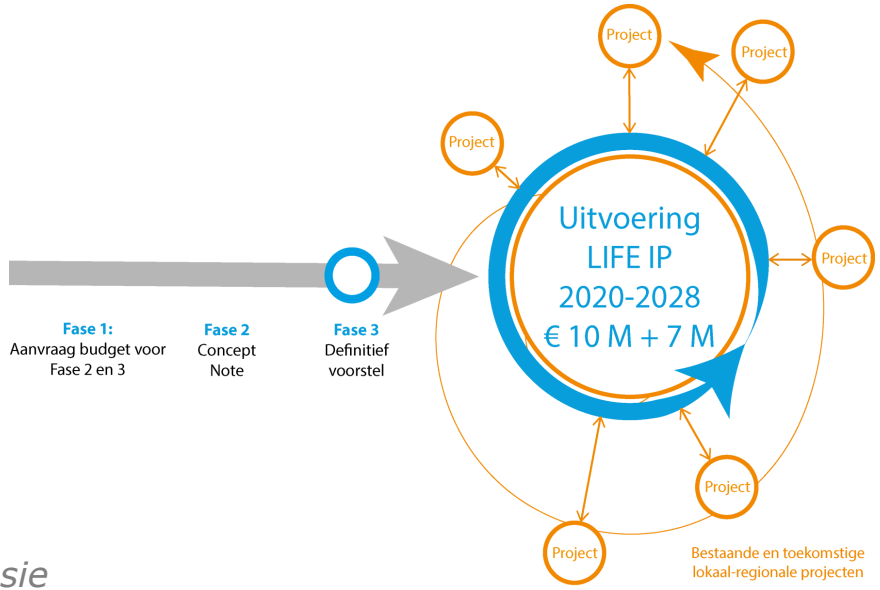

September 2017:	*aanvraag Fase 1*
Januari 2017:	*start Fase 2*
Juni:	*werkatelier, 3-daagse sessie*
September:	*Concept Note ingediend*
November:	*Positieve evaluatie Europese Commissie*
December:	**Uitwerking actielijnen**
Januari/Februari:	Schrijven Full Proposal
14 maart 2019:	Deadline Full Proposal
Q2 2019:	Evaluatie
Q1 2020:	Start van het project (indien goedgekeurd)

Meer weten?

https://ruimtelijkeadaptatie.nl/nas/nas-kennisaanpak/life-ip-aanvraag-nas/

Coördinatoren aanvraag LIFE-IP	**Gerald Jan Ellen (Deltares), Sandra Boekhold (RIVM)**
Strategie	Kim van Nieuwaal (Stichting Climate Adaptation Services)
Schrijven	Hilde Westera (Rijkswaterstaat, WVL)
Secretaris IenW trajecten klimaat	Aart van Sloten
Adviseur RIVM	Yvette Buist, Petra Loeff
Adviseur RWS Bureau Brussel	Dirk Jan Douglas
Adviseur RVO.nl	Astrid Hamer